

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- Napätie v žilinskej KII stúpa – str. 1 až 2
- Prvá kolektívna zmluva v Brother Krupina – str. 4
- Bližšie k rekondičným pobytom – str. 6

SOCIÁLNY VÝBOR ODOBRI PETÍCIU ZA SKORŠÍ ODCHOD DO DÔCHODKU

Plénum Národnej rady (NR) SR sa bude zaoberať petíciou Skôr do dôchodku z dielne Odborového zväzu KOVO, ktorej cieľom je zastropovanie dôchodkového veku na 64 rokov a zavedenie tzv. preddôchodku pre vybrané kategórie zamestnancov. Také je odporúčanie parlamentného Sociálneho výboru z 13. marca tohto roku, ktorým spomínanú petíciu vzal na vedomie a odporučil parlamentu zaradiť ju do svojho programu.

„Rozumiem tomu, že očakávania sú také, aby sa zastropovanie udialo čím skôr. Petíciu beriem vážne,“ skonštatoval počas rokovania výboru poslanec Jozef BURIAN (Smer-SD). Podľa neho by sa pri príprave zmien dalo vychádzať z programu, zameraného na aktívne starnutie, ktorým sa zaoberá ministerstvo práce. „Tam sú tie nápady, ktoré by mali pomôcť. Podme sa baviť o tom, aký je ten vek, kedy môže človek nastúpiť do dôchodku. Je dôležité, aby sme sa porovnávali aj s okolitými krajinami. Slovensko je veľmi citlivé na vek odchodu do dôchodku,“ poznamenal J. BURIAN.

Podobne zmyšľa aj jeho straníčka kolegyňa Jana VALOVÁ, ktorá podporuje „zastropovanie“ veku odchodu do dôchodku, podľa nej by sa však malo prihliadať špeciálne na ženy, ktorým by sa mala zohľadňovať výchova detí.

Podpredsedníčka OZ KOVO Monika BENEDEKOVÁ poslancom na výbore vysvetlila, že petícia je naformulovaná všeobecne.

„My sme si urobili analýzu, ako je to v krajinách Európskej únie a jedno z tých riešení je práve zastropovanie veku odchodu do dôchodku. My sme to dali na 64 rokov práve preto, že zastupujeme ťažké profesie. Predstava, že by hutník pri vysokej peci pracoval do nejakých 68 rokov, je pre nás úplne nereálna. Budeme tlačiť na to, aby ten vek bol zostropovaný. Otázka, v akej výške to nakoniec bude, je na diskusiu,“ priblížila M. BENEDEKOVÁ.

(Pokračovanie na 2. str.)

„Veci, ktoré nás zničia: politika bez princípu, potešenie bez svedomia, bohatstvo bez práce, poznanie bez charakteru, podnikanie bez morálky, veda bez ľudskosti a zbožná úcta bez ochoty obetovať sa.“

Indický mysliteľ a politik Mahátma GÁNDHÍ

V KII STÚPA NAPÄTIE

V žilinskej automobilke Kia Motors Slovakia, spoločnosť s r.o., sa kolektívne vyjednávanie vyostruje. Zástupcovia zamestnancov dokonca otvorene pripúšťajú aj možnosť vstupu do nátlakových akcií.

Po piatich kolách kolektívneho vyjednávanie mzdového dodatku na tento rok sa začiatkom marca uskutočnilo stretnutie so sprostredkovateľkou, ktoré však očakávaný posun neprinieslo. V dvadsiatich troch bodoch, ktoré označil zamestnávateľ ako predmet sporu, bolo podľa zúčastnených veľmi náročné nájsť kompromisné návrhy, akceptovateľné obidvoma stranami.

NOVÝ NÁVRH ODBOROV

Odborový zväz KOVO KIA Žilina, na čele s predsedom Miroslavom CHLÁDKOM, preto 20. marca predložil zamestnávateľovi nový návrh. V ňom požadujú menej ako začiatkom roka - namiesto pôvodných desiatich percent chcú platy zvyšovať o 8,98 percenta. Predseda Miroslav CHLÁDEK upresňuje: „Okrem navýšenia tarifných miezd zamestnancov priemerne o 8,98% chceme aj navýšenie príplatku za prácu v noci o 0,20 eur/hodinu. Tento návrh by zabezpečil pri započítaní dopadu navýšenia tarifnej mzdy na variabilné zložky mzdy, mesačné navýšenie hrubej mzdy u operátora v najrozšírenejšej tarifnej triede o 117 eur.“

Pripomeňme, že v roku 2017 sa podarilo dohodnúť takéto mesačné navýšenie vo výške 115 eur. Cieľom zástupcov zamestnancov je teda dohodnúť podobné navýšenie aj teraz. Argumentujú pritom finančnou kondíciou firmy, jej dobrými ekonomickými ukazovateľmi i z roka na rok stúpajúcou produkciou. Kým v roku 2013 vyrobili v žilinskej KII 313 tisíc automobilov, vlni to už bolo 335 600 vozidiel.

Návrh odborov pritom zahŕňa aj dovolenku navyiac pre dlhodobu zamestnaných pracovníkov žilinskej automobilky a tiež príspevok zo Sociálneho fondu pre zamestnancov, ktorí odchádzajú zo zdravotných dôvodov.

PROBLÉMOM DĹŽKA DOTATKU

Jadrom problémov však ostáva dĺžka platnosti nového mzdového dodatku. Doteraz bolo nepísaným pravidlom, že sa kolektívna zmluva uzatvárala na štyri roky a následne sa každý rok podpisoval nový mzdový dodatok. V tomto roku zamestnávateľ vstupoval do vyjednávaní s požiadavkou navýšenia miezd o 15,1 percenta počas troch nasledujúcich rokov. Odbory však chcú uzavrieť dodatok o mzdách len na jeden rok. Sprostredkovateľka odporúčala kompromis - platnosť na 24 mesiacov, čo firmu inšpirovala k

(Pokračovanie na 2. str.)

VYHNE SA EÚ AMERICKÝM CLÁM?

Aj keď to začiatkom marca vyzeralo medzi dvoma najväčšími ekonomickými celkami sveta (USA a Európska únia) všelijako, zatiaľ sa obchodná vojna nekoná. Spojené štáty americké uvalili 22. marca na dovoz ocele 25%-né a na hliník 10%-né dovozné clá. Do 1. mája však plánujú krajinám Európskej únie, Argentíne, Austrálii, Brazílii a Južnej Kórei udeliť dočasnú výnimku s tým, že dovtedy chcú s nimi rokovať a uzavrieť nové, dlhodobé zmluvy.

V platnosti tak ostáva aj pred niekoľkými týždňami udelená výnimka pre Kanadu a Mexiko.

Americký prezident Donald TRUMP súhlasil s výnimkami v poslednej chvíli, reagujúc tak na hlasy mnohých amerických politikov a friem, ktoré sa obávali, že bude nasledovať odveta, ktorá ich poškodí. Z Európskej únie sa do Spojených štátov amerických každý rok vyvezie približne 35 miliónov ton ocele. Po Kanade je práve Európska únia druhým najväčším dovozcom ocele do USA.

USA SI DÁVA PODMIENKY

Pre trvalé pozastavenie vysokých ciel však USA požadujú splnenie viacerých podmienok. Jednou z nich je, aby krajiny združené v NATO, dávali na svoju obranu dohodnuté 2 percentá hrubého domáceho produktu (HDP). Americký prezident tiež požaduje nižšie clá na americké automobily, dovážané do Eu-

rópskej únie a od svojich európskych spojencov požaduje podporu v obchodnej bitke s Čínou.

Práve Čína totiž - ako jedna z mála významných svetových ekonomík - nedostala výnimku. Od 22. marca je na všetku čínsku oceľ, dovážanú do USA, uva-

(Pokračovanie na 2. str.)

SOCIÁLNY VÝBOR ODOBRIŁ PETÍCIU ZA SKORŠÍ ODCHOD DO DÔCHODKU

(Dokončenie z 1. str.)

V podobnom duchu sa nieslo aj vyhlásenie predsedu OZ KOVO Emila MACHYNU vo februári tohto roka (7.2.2018), keď kováci odovzdávali petičné hárky predsedovi Národnej rady SR, Andrejovi DANKOVI. Predseda E MACHYNA vtedy povedal: „*Ludia dnes nevedia, kedy pôjdu do dôchodku, keďže od roku 2017 sa vek odchodu do dôchodku predlžuje o určený počet dní* (napr. v tomto roku je vek odchodu do dôchodku 62 rokov a 139 dní - pozn. redakcie). *Preto chceme zastrovať vek odchodu do dôchodku na 64 rokov. Bol by to jeden z najnižších stropov v rámci Európy*“, skonštatoval a dodal „*zároveň však chceme aj zavedenie tzv. pred dôchodku pre vybrané kategórie zamestnancov, napríklad pre ľudí, vykonávajúcich rizikové práce s bezprostredným ohrozením zdravia či vo viacmennej prevádzke tak, aby im skorší odchod do dôchodku nešpobil krátanie dôchodkovej dávky.*“

OZ KOVO v parlamente ešte vo februári odovzdalo 7272 petičných hárkov so 126 015-imi podpismi, ktoré zabezpečujú, že sa petíciou musí zaoberať parlament. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny by teraz malo spracovať predmetný návrh a predstaviť ho v parlamente. Ak by však tento návrh poslancovým plénom neprešiel, OZ KOVO už avizovalo, že je pripravené vyberať aj 350 tisíc hlasov, potrebných na uskutočnenie referenda.

af, TASR

V KII STÚPA NAPÄTIE

(Pokračovanie z 1. str.)

novému návrhu.

Zástupcom zamestnancov aktuálne predstavili dva varianty rastu tarifných plátov. Prvá možnosť počíta s priemerným rastom základnej mzdy o 62 eur v troch po sebe nasledujúcich rokoch, teda 2018, 2019 a 2020. Firma zároveň navrhla aj zvýšenie príplatku za prácu v noci v rokoch 2018 a 2019.

V roku 2020 by spoločnosť zaviedla nový príplatok za poobednú zmenu. Po započítaní ďalších bonusov by mzda zamestnanca v najpočetnejšej tarifnej triede stúpila o 90 eur mesačne v každom z uvedených rokov.

Druhá alternatíva počíta s platnosťou dodatku ku kolektívnej zmluve iba na dva roky. Základná mzda by narastala o 60 eur mesačne. Zvýšil by sa aj príplatok za nočnú zmenu rovnakým spôsobom ako v prvej alterna-

tíve. Po započítaní ostatných bonusov by sa priemerná mzda v najpočetnejšej tarife zvýšila o 87,60 eura v tomto, aj budúcom roku.

Dodajme, že v súčasnosti sa priemerná výška platu zamestnancov v automobilke - vrátane administratív - pohybuje na úrovni 1 458 eur, pričom z závodu pracuje okolo 3 800 ľudí.

ROZHODNUTIE V APRÍLI?

Do hry však vstupuje čas. Aj keď vedenie firmy zatiaľ neodmietlo, ale ani neprijalo posledný návrh zástupcov zamestnancov, **mzdový dodatok ku kolektívnej zmluve je platný len do konca marca tohto roku**. Už v máji sa má začať s výrobou novej generácie modelu Kia Ceed. Aktuálne sa pritom hovorí aj o zrušení jednej pracovnej zmeny z dôvodu obmedzenia výroby dieselových motorov, o ktoré je v Európe stále nižší záujem. Firma už koncom roka presúvala 74 ľudí z výroby dieselových na produkciu benzínových motorov a do finálnej montáže vozidiel, pričom presuny pokračujú aj tento rok.

V prípade, ak sa vyjednávači na oboch stranách nedohodnú, predseda M.CHLÁDEK nevylúčil do budúcnosti aj krajné riešenie - využitie nátlakových akcií.

Konečné stanovisko odborov bude známe 8. apríla tohto roku, kedy Základná organizácia OZ KOVO KIA Žilina plánuje zorganizovať pre svojich členov konferenciu. Na nej si zástupcovia zamestnancov dohodnú aj ďalší postup.

A.Fáková, M.Chládek, Webnoviny.sk

VYHNE SA EÚ AMERICKÝM CLÁM?

(Dokončenie z 1. str.)

lené 25 percentné clo a v prípade hliníka je clo vo výške 10 percent. Čína v piatok, 23. marca, avizovala odvetné opatrenia voči USA. Zverejnili zoznam tovarov zo Spojených štátov amerických, vrátane bravčového mäsa a trubiek z nehrdzavejúcej ocele, na ktoré môže zvýšiť dovozné clo.

Reakcie na rozhodnutie amerického prezidenta sú rôzne. Bez účasti Spojených štátov amerických podpísalo začiatkom mesiaca 11 krajín dohodu o Transpacifickom partnerstve (TPP). Nová obchodná dohoda znižuje obchodné clá medzi Kanadou, Japonskom, Austráliou, Novým Zélandom, Mexikom, Čile, Peru, Vietnamom, Malajziou, Brunejom a Singapurom. Na tieto štáty spoločne pripadá 13 percent výkonu svetovej ekonomiky, čo je hrubý domáci produkt (HDP) v celkovej hodnote 8 biliónov eur.

V prípade, ak by sa do obchodného paktu zapojili aj USA, tak nové ekonomické teritórium by reprezentovalo až 40 percent svetového HDP. Rozširovať zónu voľného obchodu prijímaním nových členov sa snaží aj Európska únia, ktorej ekonomický význam vážne utrpí po odchode Veľkej Británie, ktorej ekonomika je aktuálne piata najväčšia na svete.

DOPADY PRE SLOVENSKO

Slovensko počas jedného roka do USA priemerné exportuje oceľ v hodnote 26 miliónov eur, výrobky zo železa za 24 miliónov eur a hliník v hodnote päť miliónov eur. „Výpadok týchto exportov by pre slovenskú ekonomiku nemal mať vážnejší dosah, s výnimkou exportov oceľových rúr,“ konštatuje hovorca Ministerstva hospodárstva SR, Maroš STANO. Takýchto výrobkov sa za prvých 11 mesiacov roku 2017 vyviezlo do USA za 7,3 milióna eur.

M.STANO však pokračuje: „Clá však môžu mať sekundárne dosahy v súvislosti s tým, že postihnuté krajiny sa budú snažiť umiestniť svoje produkty aj na trh EÚ, čím sa vytvorí tlak na zníženie tržových cien týchto produktov.“

Podľa najväčších domácich oceliarní – U.S.Steel

el Košice - bude kľúčová ochrana pred lacným čínskym dovozom. „V rámci nedávneho globálneho fóra pre nadmernú kapacitu ocele, ktoré sa dňa 30. novembra 2017 konalo v Berlíne, členské štáty EÚ taktiež došli k záveru, že obrovská globálna nadvýroba ocele pre náš priemysel, zamestnancov a ekonomiku predstavuje existenčné riziko. Súhlasíme s tým, že globálna nadvýroba a neférové importy sú skutočnou hrozbou pre každého trhov orientovaného a súkromného výrobcu, či už etablovaného na Slovensku, v Európe alebo USA,“ povedal Ján BAČA, hovorca U. S. Steel Košice. Podľa oceliarní si aktuálne globálne problémy vyžadujú globálne riešenia. „Preto žiadame predstaviteľov vlády, aby ešte razantnejšie, či už formou rokovanií, alebo obchodných ochranných mechanizmov, riešili tieto ohrozenia,“ dodal J.BAČA.

AJ AUTOMOBILOVÝ PRIEMYSEL?

Donald TRUMP pritom tvrdí, že je pripravený vyhrať všetky obchodné vojny a aj v minulosti hrozil zavedením 35 percentného cla na autá, dovezené z EÚ. „To by bola pre Európu hotová katastrofa. Už dnes sa počíta s miernym poklesom predaja automobilov v Európe a strata amerického trhu určite zníži výrobu automobilov v Európe,“ uviedol Juraj BORGULA, viceprezident Zvä-

zu strojárskemu priemyslu SR. Podľa neho automobilové koncerny môžu na zavedenie ciel reagovať aj posilnením výroby priamo v Spojených štátoch amerických.

Aktuálne je na dovážané automobily z EÚ uvalené clo vo výške dvoch percent. Cena luxusného automobilu za 100-tisíc dolárov pre existujúce clo stúpa na 102-tisíc dolárov. Po uvalení 35-percentných ciel stúpne cena vozidla až na 135-tisíc dolárov. Z troch na Slovensku pôsobiacich automobilových závodov vyváža do Spojených štátov amerických jedine bratislavský závod Volkswagen Slovakia.

Naopak, **oveľa vyššie dovozné clá má Európska únia na americké automobily, a to vo výške desať percent.** „To zodpovedá pravidlám, dohodnutým v Uruguajskom kole 1986 – 1994, ale odvtedy sa svet výrazne zmenil. Odstránením ochranných sadzieb by nemecká vláda a EÚ mali navrhnúť rokovanie o dohode, ktorá umožní rýchle zníženie ciel v transatlantickom obchode zo strany Európy i USA,“ hovorí Gabriel FELBERMAYR, riaditeľ nemeckého ekonomického inštitútu IFO.

EURÓPA A OPATRENIA VOČI ČÍNE

Popri správach z USA sa objavilo aj nedávne rozhodnutie Európskej komisie (EK), ktorým sa predĺžila platnosť existujúcich antidumpingových opatrení pri dovoze čínskych bezvíkových rúr z nehrdzavejúcej ocele do Európskej únie na ďalších päť rokov. Clá v rozsahu od 48,3 až 71,9 percenta Brusel pôvodne zaviedol v roku 2011. „Prešetrovanie, ktoré sa začalo v decembri 2016 ukázalo, že dumping pri dovoze z Číny naďalej pokračuje, a ak by sa účinnosť antidumpingových opatrení skončila, výrazné objemy dumpingového exportu by mohli smerovať na trh Európskej únie,“ konštatovala Európska komisia.

V súčasnosti Európska únia uplatňuje v obchode s oceľou a železom 53 opatrení, pričom 27 z nich sa týka produktov pochádzajúcich z Číny.

r, AP, TASR

Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 27. 4. 2018

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGVELOVÁ, Irena SKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján ŠLAUKA, Ing. Michal KUKOLÍK. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita

FÁKOVÁ. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

EMBRACO S REKORDNOU PRODUKCIOU

Spoločnosť Embraco Slovakia, spol. s r.o., po šiesty raz za sebou zaznamenala rekordný ročný objem výroby. V prevádzke v Spišskej Novej Vsi vlni vyrobili 5,364 milióna kompresorov a kondenzačných jednotiek pre komerčné a domáce chladenie. Každá piata chladnička na svete tak má kompresor z Embraco.

Je to približne o 57 tisíc výrobkov viac než v roku 2016. Vlnajší obrat firmy sa vyšplhal na úroveň 243,23 milióna eur. Informovala o tom spoločnosť Embraco v tlačovej správe.

Embraco Slovakia sa stalo aj miestom pre vývoj a inovácie a vlni v máji otvorilo nové technologické centrum. Otvorenie centra prinieslo okrem iného rozšírenie kapacít na testovanie nových kompresorov. Od roku 2020 bude totiž v Európskej únii (EÚ) úplne zakázané využívanie chladív, prispievajúcich ku klimatickým zmenám. Investície do vybavenia a budovy technologického centra dosiahli v roku 2017 približne 1,54 milióna eur. Celkové investície korporácie do slovenského závodu v roku 2017 prekročili 4,6 milióna eur.

20 ROKOV NA SLOVENSKU

V súčasnosti si Embraco Slovakia pripomína 20. výročie od začiatku výroby. Spišskonovoveský závod má na základe prezentovaných čísiel, má v rámci globálnej korporácie naďalej kľúčové postavenie v sektore chladiarenských výrobkov. „Výrazne prispievame k tomu, že približne pätina hermetických kompresorov vo svete nosí značku Embraco,“ povedal riaditeľ slovenskej prevádzky Embraco, Marcelo BORBA.

Embraco je dcérskou spoločnosťou výrobcu domáчих spotrebičov Whirlpool.

Pripomeňme, že začiatkom roku bolo aj v Embraco Slovakia v Spišskej Novej Vsi rušno. Príčinou bolo stagnujúce kolektívne vyjednávanie a odhodlanie zamestnancov vstúpiť pri obhajobe svojich mzdových nárokov do oštrého štrajku. Vedenie spoločnosti sa so zástupcami zamestnancov zo ZO OZ KOVO Embraco Slovakia, s.r.o., nakoniec dohodlo a na roky 2018-2019 podpísali novú kolektívnu zmluvu.

EMBRACO V TALIANSKU ZATIAĽ ZOSTÁVA

Spoločnosť Embraco zároveň pozastavila na tento rok plánované zrušenie 500 pracovných miest v Riva di Chieri pri talianskom Turíne.

V NITRIANSKEJ ARRIVE PRED SPROSTREDKOVATEĽOM

V dopravnej spoločnosti ARRIVA Nitra a.s. sa v decembri minulého roka začalo kolektívne vyjednávanie podnikovej kolektívnej zmluvy na roky 2018 – 2019, a to predložením jej návrhu vedeniu spoločnosti. Ten pripravila Základná organizácia (ZO) OZ KOVO ARRIVA Nitra.

Prvé stretnutie kolektívnych vyjednávačov sa uskutočnilo 17. januára tohto roku, ale ani po piatich kolách rokovanií a kompromisných návrhoch z oboch strán sa nepodarilo zúčastneným dospieť k prijateľnej dohode. Ako potvrdil predseda ZO OZ KOVO ARRIVA Nitra, Michal ĎURIŠ - návrh zástupcov zamestnancov hovoril o navýšení základnej mzdy na 4,54 €/hod a 10%-nom navýšení variabilnej zložky mzdy pre vodičov. Zároveň sa malo alikvotne napočítať zvýšenie pre všetky platové triedy. Keďže konsenzus sa nenašiel ani na poslednom stretnutí (21. marca) rozhodli sa zástupcovia zamestnancov – po dohode so zamestnávateľom - požiadať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o určenie sprostredkovateľa.

Podľa slov predsedu odborov - Michala ĎURIŠA - sa platnosť pôvodnej kolektívnej zmluvy skončila 31. decembra 2017. Kým sa však nedohodne nová kolektívna zmluva, pre všetkých zamestnancov aj naďalej platia ustanovenia z tej pôvodnej.

M.Ďuriš, af

Ako sme písali vo februárových Prioritách, produkcia tejto talianskej firmy, rovnako zameranej na výrobu kompresorov do chladničiek, sa mala podľa medializovaných správ presunúť do Bratislavy, čo v Taliansku rozpútať veľké vášne.

Po tlaku talianskej vlády, ktorá tento stav využila aj vo svojom predvolebnom boji, však firma ustúpila a zaviazala sa, že tieto pracovné miesta udrží do konca roka 2018.

V turínskom závode pritom ešte pred niekoľkými rokmi pracovalo 2000 ľudí, v súčasnosti ich už je len 535. Kompresory sa tak budú vyrábať v inom európskom závode skupiny. Či to však bude na Slovensku, je to otáznosť. Tento zámer by si totiž vyžadoval výraznú investíciu do výrobných liniek, ktorá by sa podľa slov riaditeľa slovenského závodu, Marcela BORBU, pohybovala v desiatkach miliónov eur.

Napriek tomu však Whirlpool od svojho zámeru - zredukovať výrobu v Taliansku - zrejme neupustí. Podľa nich je to nevyhnutné pre posilnenie a udržanie európskej produkcie.

A.Fáková, TASR, tvnoviny.sk

V PREŠOVE NOVÁ ORGANIZÁCIA

V Prešove sa 14. marca konala ustanovujúca členská schôdza novej Základnej organizácie Odborového zväzu (OZ) KOVO Glunz & Jensen.

Dánska firma Glunz & Jensen, podnikajúca v oblasti digitálnej tlače, sa v Prešove zaoberá vývojom a výrobou polygrafických strojov. V závode na východe Slovenska zamestnáva necelú stovku zamestnancov, ktorí sa vo februári tohto roku rozhodli založiť odborovú organizáciu pod hlavičkou OZ KOVO. Vznik základnej organizácie sa rozhodlo podporiť viac ako 50 % zamestnancov spoločnosti.

Na ustanovujúcej schôdzi si členovia zvolili päťčlenný Výbor ZO, ktorému predsedá Jozef ZUBRICKÝ. Zároveň boli schválené všetky potrebné dokumenty základnej organizácie. Členská schôdza sa konala aj za účasti a odbornej pomoci kolegyň z Metodického pracoviska OZ KOVO v Prešove na čele s vedúcou Ing. Danielou LENGVELOVOU - a členov predsedníctva Rady OZ KOVO za Prešovský a Košický kraj, pápmi Jozefom BALICOM a Jánom ŠLAUKOM. V rámci diskusie zástupcovia OZ KOVO reagovali aj na viaceré konkrétne otázky od členov a zároveň ich informovali o možnostiach práce a pôsobenia odborovej organizácie.

Na záver sa Výbor ZO OZ KOVO Glunz & Jensen dohodol s členom predsedníctva Rady OZ KOVO, Jozefom BALICOM a zamestnancami Metodického pracoviska OZ KOVO v Prešove na ďalšom postupe činnosti týchto novozaložených odborov, ako aj na príprave prvej podnikovej kolektívnej zmluvy, ktorú by chceli predložiť zamestnávateľovi v dohľadnom období.

J.Šlauka, upravené red.

MLADÍ ODBORÁRI NA KOZ SR

Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky (KOZ SR) v spolupráci s Friedrich Ebert Stiftung - zastúpenie v Slovenskej republike, zorganizovali prvé tohtoročné pracovné stretnutie Rady mladých KOZ SR, zamerané na prípravu Akadémie mladých odborárov a definíciu cieľov na rok 2018.

Rada mladých odborárov KOZ SR je poradným orgánom KOZ SR, reprezentuje nastupujúcu generáciu odborárov.

„Mnoho mladých ľudí má obmedzené vedomosti o odboroch. Z toho vyplýva aj ich nedostatočné zastúpenie vo vyjednávacích tímoch u zamestnávateľov,“ odznel počas stretnutia.

V piatok, 16. marca 2018, sa 12 mladých odborárov z 9 –ich odborových zväzov (OZ PPaP, OZ KOVO, SLOVES, OZ DLV, ECHOZ, Odborový zväz justice v SR, OZ PŠaV, Odborové združenie železničiarov a OZ potravinárov SR) zhodlo na aktivitách a cieľoch v aktuálnom roku, a to:

- Propagácia činností mladých odborárov
 - Usporiadanie Akadémie mladých odborárov 2018
 - Komunikácia hlavných tém širokej verejnosti
 - Aktívna účasť Rady mladých KOZ SR na akciách jednotlivých odborových zväzov a KOZ SR
 - Podpora osvetu o odboroch na stredných a vysokých školách
 - Vzdelávacie aktivity v oblastiach súvisiacich s činnosťou odborov
 - Podpora pre nominantov do Rady mladých KOZ SR, ktorí pôsobia na odborovom zväze, a pomoc s organizovaním mladých členov
 - Schválenie štatútu Rady mladých KOZ SR.
- KOZ SR v spolupráci s Friedrich Ebert Stiftung každoročne organizuje Akadémiu mladých odborárov, ktorá dáva priestor zástupcom mladej generácie odborárov nielen na naplnenie ich vzdelávacích aktivít, ale aj na rôzne odborné diskusie, či politické rozhodnutia.

Ako sa počas stretnutia v Bratislave mladí odborári dohodli, počas Akadémie mladých odborárov, ktorá sa bude konať v júni tohto roku, vytvoria dotazník, zameraný na vnímanie odborov mladými ľuďmi a manuál nábora mladých ľudí do odborových organizácií. Tento manuál pomôže odborárom pri zviditeľňovaní činnosti odborov, získavaní nových členov a nastolovaní vážnych pracovnoprávných tém, ktoré prinesie už blízka budúcnosť.

Na záver stretnutia sa uskutočnila diskusia s prezidentom KOZ SR Jozefom KOLLÁROM. „Musíme osloviť mladých ľudí na Slovensku, aj keď nepriazeň zamestnávateľov k členstvu v odboroch a strach z diskriminácie tiež nemalou mierou prispievajú k nízkej angažovanosti mladých ľudí v odboroch. Budem robiť všetko preto, aby mladí ľudia a mladí odborári mali čo najväčší priestor počas môjho mandátu ako prezidenta KOZ SR,“ uviedol Jozef KOLLÁR.

Z KOVÁCKEJ KUCHYNE

Aktuálne z vyjednávania KZVS

Odvetvové kolektívne vyjednanie nepokračuje celkom podľa našich predstáv.

Po tom, čo sa podarilo dohodnúť novú kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre strojársku odvetvie a zároveň dojednať historické navýšenie tarifných miezd v tomto odvetví, ostatné

vyjednávania ani zďaleka nedosahujú dynamiku takýchto rozmerov.

V odvetví sklárskeho priemyslu, po počiatkovej neochote zamestnávateľského zväzu vôbec rokovať o dodatku ku kolektívnej zmluve, ktorým by sa zvyšovali mzdy, sa uskutočnilo 1. kolo kolektívneho vyjednávania, na ktorom zamestnávateľský zväz vzhľadom na personálnu zmenu, nepredložil svoj návrh rastu miezd a tak sa vyjednanie opäť odsunulo.

V odvetví elektrotechnického priemyslu

prišli zamestnávateľia s návrhom na takmer 8% priemerné navýšenie tarifných miezd. K dohode ale zatiaľ neprišlo, pretože tarifné mzdy v tejto KZVS sú historicky nastavené pomerne nízko.

V odvetví autobusovej dopravy sa tento rok pozornosť sústreďuje na podnikové kolektívne vyjednanie. A musím povedať, že absencia kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa urýchlila podnikové kolektívne vyjednávania, a už dnes je zrejme, že v niektorých podnikoch budú mzdové zvýšenia dosahovať historické maximá.

Kolektívne vyjednanie v odvetví bytového hospodárstva zatiaľ nebolo ukončené. A výsledok prerokovania nášho návrhu valným zhromaždením ZBH sa dozvieme pravdepodobne až v priebehu apríla. Zástupcovia zväzu však už viackrát avizovali, že zrejme od vyjednávania KZVS upustia.

Monika BENEDEKOVÁ
podpredsedníčka Rady OZ
a hlavná kolektívna vyjednávačka

ZASADNUTIE KOMISIE PRE PRÁCU S MLÁDEŽOU

V Tatranskej Lomnici v dňoch 13. až 14. marca zasadala Komisia Rady OZ KOVO pre prácu s mládežou. Stretnutia sa zúčastnilo 6 členov komisie z rôznych podnikov z jednotlivých regiónov Slovenska (Maroš HOPKO, František GAJDOŠ, Michal NIRKA, Pavol RUŽIČKA, Tomáš HURAJT a Martin KYSELA).

Počas dvoch dní sa prerokoval ročný plán a stratégia komisie na toto obdobie a dohodli sa aj detaily a termíny jednotlivých plánovaných spoločných akcií v tomto roku. Taktiež sme sa venovali aj úprave a aktualizácii štatútu komisie.

Podstatná časť zasadnutia patrila našej najväčšej prioritě v najbližšom období - a to zrealizovaniu celoslovenského stretnutia mladých odborárov z OZ KOVO. Výsledkom

takýchto stretnutí býva vždy množstvo nápadov i marketingových materiálov, ako napr. letáky alebo videá, ktoré sú pre OZ KOVO a jeho náborovú činnosť veľkým prínosom. Túto akciu by sme chceli tak, ako aj predchádzajúce, zrealizovať začiatkom leta - ešte pred letnými prázdninami.

Aj tento druh akcie dokazuje, že mladí ľudia majú skutočne aktívny záujem o odbory a chcú aj takto prispieť k ich dobrému menu a najmä posilaniu - zlepšovať mzdové, pracovné i sociálne podmienky zamestnancov nielen na podnikovej, ale aj na celoslovenskej úrovni.

Maroš HOPKO

Komisia Rady OZ KOVO pre prácu s mládežou

V BROTHER KRUPINA PRVÁ KOLEKTÍVNA ZMLUVA

V krupinskom závode BROTHER INDUSTRIES (SLOVAKIA), s.r.o., ktorý je na Slovensku jediným a vo svete jedným zo 17-ich výrobných podnikov japonskej spoločnosti BROTHER, sa podarila skvelá vec. V priebehu dvoch mesiacov sa vedenie spoločnosti so zástupcami zamestnancov so Základnej organizácie OZ KOVO Brother Krupina - na čele s predsedom Michalom SLIACKYM - dohodli na znení historickej prvej kolektívnej zmluvy v tomto závode.

Nová kolektívna zmluva, ktorú zástupcovia zamestnávateľa a zamestnancov podpísali vo februári tohto roka, nadobudla účinnosť so spätnou platnosťou od 1. januára 2018 a platí do 31. marca budúceho roku. Vztahuje sa na viac ako 200 zamestnancov, pracujúcich vo výrobe a repasovaní tonerových kaziet pre farebné a čier-

nobiele laserové tlačiarne.

Ako potvrdil člen predsedníctva Rady OZ KOVO pre Banskobystrický región, Pavel KÚŠ, ktorý sa vyjednaní osobne zúčastňoval: „Túto zmluvu sa podarilo dojednať v rekordne krátkom čase, v priebehu dvoch mesiacov. Veľmi oceňujem korektný a konštruktívny prístup oboch vyjednávacích strán - tak zamestnávateľa, ako aj zástupcov zamestnancov.“

Nová kolektívna zmluva prináša zamestnancovi viaceré výhody: Navýšenie tarifných miezd v priemere o 5%, pričom najvyšší rast zaznamenajú robotnícke kategórie v 1. a 2. tarifnej triede - t.j. o 30 eur mesačne. Ďalej zvýšené odchodné vo výške jedného platu nad úroveň ustanovení Zákonníka práce pri odpracovaní aspoň 5-ich rokov v spoločnosti; pracovné voľno nad rámec Zákonníka práce, 2 dni dovolenky navyše pri splnení dochádzkových kritérií a 5-ročnom pracovnom pomere atď.

Dodajme, že spoločnosť BROTHER INDUSTRIES (SLOVAKIA) pôsobí v Krupine od roku 2007 a vo svojom portfóliu je označená za lídra v oblasti recyklácie a podnik, spĺňajúci najprísnejšie ekologické kritériá.

af, P.Kúš

HUTNÍCI UŽ MAJÚ KZVS

Po strojárach sa kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (KZVS) dočkali aj hutníci.

Stalo sa tak v pondelok, 26. marca, kedy vyjednávací tímy z Odborového zväzu KOVO a Zväzu hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR dospeli k dohode o priemernom raste tarifných miezd v odvetví hutníckeho priemyslu o 5,68%, čo v prepočte znamená rast tarifných miezd o 32 eur. Sociálni partneri sa dohodli aj na ostatnom obsahu kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, ktorá nadobudne účinnosť 1. apríla 2018.

mb

Z BENEFITOV PRE KOVÁKOV

Nielen v čase letných dní máme chuť na chvíľu zmeniť prostredie a relaxovať v príjemnom prostredí. Každoročne vám aj na stránkach Priorit prinášame avíza na pobyty v zariadeniach OZ KOVO - celoročne na chate v Krpáčove v prostredí Nízkyh Tatier a od mája do septembra v zariadení v Štúrove na južnom Slovensku.

Naša ponuka sa však teraz rozšírila, na koľko v Štúrove - pri areáli kúpaliska Vadaš - otvorili začiatkom roka nové, celoročné wellness centrum, prepojené s hotelom Thermal. Návštevníci majú na dvoch podlažiach k dispozícii zážitkové bazény, jacuzzi, tri sauny, odpočinkovú terasu a kaviareň.

Pokiaľ teda máte záujem stráviť napríklad už najbližší predĺžený víkend v Štúrove, využite možnosť zvýhodneného ubytovania v našom zariadení OZ KOVO.

Podrobnejšie informácie spolu s platným cenníkom nájdete aj na kováckej web stránke <http://www.ozkovo.sk/benefity-pre-clenovy/ubytovanie-v-sturove>, pričom rezerváciu treba riešiť s p.Bibianou TRLICOVOU z OZ KOVO - mobil: 0903 715 912 alebo e-mail: BibianaTrlicova@ozkovo.sk.

Na našej web stránke nájdete aj ďalšie benefity pre členov OZ KOVO - využite ich!

OZ KOVO UŽ 25 ROKOV S VAMI!

BUDE SKÚŠOBNÁ DOBA 6 MESIACOV?

Namiesto troch mesiacov až šesť. Tak by mohla po novom vyzerať skúšobná lehota v novom zamestnaní. Hovorí o tom návrh európskej smernice o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach. Brusel chce návrhom na pevne stanovenú hranicu trvalého pracovného pomeru po odpracovaní polroka zatočiť s neštandardnými úväzkami. V únii sa totiž každý štvrtý človek zamestná inak ako na trvalý pracovný pomer. Výsledkom sú nižšie mzdy a väčšia neistota pracovníkov.

Dlhšia skúšobná doba by mohla na Slovensku priniesť neistotu napríklad operátorom výroby. Pre kóľujúce objednávky totiž napríklad firmy, pôsobiace v elektrotechnickom priemysle, potrebujú v lete oveľa menej robotníkov ako v zime. Výroba kopíruje dopyt a ľudia si viac nových televízorov kupujú pred Vianocami ako počas roka. Pred sviatkami tak vo výrobných halách výrazne rastú počty pracujúcich ľudí.

„Predĺženie skúšobnej doby na pol roka určite výrazne zvýši neistotu pracujúcich ľudí. O takto dlhej pracovnej dobe sa môžeme baviť skôr pri vysokokvalifikovaných pozíciách, kde sa naozaj nedá po pár mesiacoch zhodnotiť, ako bude zamestnanec zvládať novú robotu. No pri pozíciách, kde zaučenie trvá len pár dní, rozhodne nevidím dôvod na predĺžení skúšobnej doby,“ povedal k danému predsedu OZ KOVO Emil MACHYNA.

Priemyselné podniky môžu v budúcnosti - v snahe ušetriť na mzdových nákladoch - zamestnávať čast ľudí len na skúšobnú lehotu. Podľa slovenského Zákonníka práce má totiž zamestnanec po uplynutí skúšobnej lehoty v prípade prepustenia nárok na vyplatenie odstupného vo výške jeho priemerného mesačného zárobku. Takto nastavený systém sťažuje firmám prepúšťanie, no na druhej strane zvyšuje ochranu zamestnancov. **Firmy, pôsobiace v domácej ekonomike, naopak, predĺženie skúšobnej lehoty podporujú.** „Zavedenie takéhoto opatrenia prispieje k väčšej flexibilitě slovenského pracovného trhu,“ zhodnotil tajomník Republikovej únie zamestnávateľov Martin HOŠŤÁK.

DOHODNÚ SA DO ROKA?

O konkrétnej podobe smernice sa podľa ministra práce Jána RICHTERA ešte len diskutuje. **„Konečná podoba bude známa až v priebehu najbližšieho roka. Pri zamestnancoch, vysielaných do tretích krajín podporujeme, že po odpracovaní pol roka sa má skončiť ich skúšobný pracovný pomer,“** povedal J. RICHTER. Na samotnom Slovensku pravdepodobne aj naďalej ostanú platiť pravidlá v podobe trojmesačnej skúšobnej lehoty.

Zavedenie maximálne šesťmesačnej skúšobnej lehoty by tiež malo skončiť s nízkymi platmi vyslaných zamestnancov. Firmy, pôsobiace v nových členských krajinách, totiž vo veľkom

vysielajú robotníkov pracovať do západných krajín. Tí však zarobia oveľa menej ako domáci pracovníci. Nevzťahuje sa na nich totiž pracovná ochrana bohatšieho štátu, ale tá domáca - chudobnejšia. Podľa nových pravidiel majú firmy agentúrnych zamestnancov povinne informovať o pripravovaných náboroch do trvalého pracovného pomeru. V mnohých prípadoch totiž títo pracovníci ani nevedia, že v podniku, kde pracujú, je aj možnosť trvalého pracovného pomeru. Kmeňoví zamestnanci majú totiž vždy istejšiu prácu a v časoch krízy ako prví v podnikoch končia práve ľudia z pracovných agentúr.

ZRUŠIA DOLOŽKY EXKLUZIVITY

Niektoré firmy nútili ľudí podpisovať aj takzvané doložky exkluzivity, ktorými im znemožňovali zamestnať sa za vyšší plat v konkurencii. **„Keďže už nebude možné uplatňovať doložky o exkluzivite, približne 90 tisíc až 360 tisíc pracovníkov pracujúcich na vyžiadanie, si bude môcť nájsť ďalšiu prácu a zarobiť tak ročne dohromady o 355 až 1.424 miliónov eur viac,“** uvádza sa v návrhu eurosmerne o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii.

Smernica chce tiež zaviesť právo požiadať o pružnú pracovnú dobu pre ľudí s deťmi do 12 rokov. Firmy by to museli následne riešiť, pričom prípadné zamietnutie pružnej pracovnej doby musí byť zdôvodnené písomne.

Nová smernica je súčasťou takzvaného Európskeho piliera sociálnych práv.

r, pravda.sk

INŠPEKTORI PRÁCE ČAKAJÚ NA TIPY

Národný inšpektorát práce vyzýva ľudí, aby posielali tipy na nepoctivé firmy, teda na také, kde niekoho zamestnávajú načierno. Len v januári tohto roka inšpekcia práce odhalila 108 nelegálne pracujúcich v 52 firmách.

Inšpektori práce sa už stretli aj s prípadmi, keď zamestnanec nemal žiadnu pracovnú zmluvu, tvrdil, že sa dohodol ústne, pričom firma dôvodila tým, že sa obe strany zbavia zbytočnej byrokracie. Podľa Zákonníka práce však ide o nelegálne zamestnanie. Práve takéto a podobné tipy od ľudí očakávajú inšpektori práce. Potvrdil to aj Kamil KOŠÍK z Národného inšpektorátu práce (NIP): **„Či už je to osobne návštevou na inšpektoráte práce alebo telefonicky, emailom či klasickým listom. Novou možnosťou je oznámenie takejto informácie prostredníctvom internetového formuláru, ktorý nájdete na internetovej stránke Národného inšpektorátu práce.“**

Analytik Michal PÁLENÍK, riaditeľ Inštitútu zamestnanosti, hromadné ohlasovanie nezodpovedných zamestnávateľov neočakáva, väčšina ľudí má podľa neho obavy: **„Aj keď ľudia nahlásili porušovanie legislatívy, tak tomu zlému zamestnávateľovi alebo podnikateľovi, ktorý zneužíval systém, sa viac-menej nič nestalo a na druhej strane, jeho vedeli veľmi rýchlo postihnúť. Toto je problematické najmä v regiónoch, kde ten zamestnávateľ má určitý monopol, kde je tých zamestnávateľov málo.“**

Kamil KOŠÍK z NIP konjuje: **„Práve preto je možné podať oznámenie aj anonymne. Ak aj**

oznamovateľ uvedie svoje meno, orgány inšpekcie práce sú povinné dodržať mlčanlivosť o podnete o tom, kto ho podal, ako aj samotnom obsahu podnetu.“

Podľa minuloročných štatistík inšpektoráty práce vlni odhalili takmer 3400 načierno pracujúcich ľudí vo výške 1200 spoločnostiach, ktoré za to dostali pokuty takmer päť miliónov eur.

Zamestnávateľské organizácie považujú nahlasovanie neférových firiem za jeden zo spôsobov, ako obmedziť nelegálne zamestnanie. Opäť však pritom poukazujú, že dôvodmi takéhoto konania firiem má byť vysoké odvodové zaťaženie spojené s nepružnou legislatívou zamestnávania cudzincov z tretích krajín. Práve legislatíva zamestnávania cudzincov z tretích krajín však vo februári prešla pre zamestnávateľov skutočne ústretovou úpravou.

Rovnako sa na začiatku tohto roka zmieni aj pravidlá nelegálneho zamestnávania. Zamestnávateľi teraz majú na prihlásenie zamestnanca do Sociálnej poisťovne sedem dní. Inšpektori práce však upozorňujú, že ak do uplynutia tejto doby prídu inšpektori na kontrolu a nájdu neprihláseného zamestnanca, budú to považovať za prácu načierno.

Rtvs.sk, up.red.

KRÁTKO

VO FEBRUÁRI V SR 50 TISÍC CUDZINCŮV

Ku koncu februára pracovalo na Slovensku 50,5 tisíce cudzincov. Oproti koncu januára ide o nárast o 979 osôb, v porovnaní s koncom februára vlaňajška počet cudzincov, pracujúcich na Slovensku, stúpol takmer o 13 tisíc. Najpočetnejšie zastúpenie na slovenskom pracovnom trhu majú občania Srbska. Tých na Slovensku ku koncu februára pracovalo 11,9 tisíce, čo je medziročne viac o 5,6 tisíce osôb. Na druhej priečke sú občania Rumunska, ktorých prišlo za prácu na Slovensko vyše 8,7 tisíce. Medziročne ich počet stúpol o 1,1 tisíce. Nasleduje Maďarsko, ktoré zaznamenalo na Slovensku vyše 5 tisíc svojich občanov, pričom ich počet medziročne vzrástol o vyše 1 tisíc osôb. Takmer tretina (15 tisíc) cudzincov pracovala ku v Bratislave. Nasleduje okres Trnava, ktorý v rovnakom období zaevidoval 9,9 tisíce zamestnaných cudzincov.

NIŽŠIE POKUTY ZA NEPLATNÚ EMISNÚ A TECHNICKÚ KONTROLU

Pokuty za neplatnú či chýbajúcu emisnú a technickú kontrolu sa v máji tohto roku znížia. Zmiernenie sankcií priniesie do praxe nový zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke.

V súčasnosti vodičovi hrozí v prípade chýbajúcej či neplatnej emisnej a technickej kontroly v obidvoch prípadoch pokuta 165 eur. Od 1. januára 2016 pritom platí, že ak majiteľ auta zaplatí do 15 dní dve tretiny z tejto pokuty, považuje sa sankcia za uhradenú.

Ministerstvo dopravy však po novom prináša zmenu v tom, že ak si majiteľ auta dodatočne splní túto povinnosť, čiže absolvuje technickú alebo emisnú kontrolu a zaplatí do 15 dní jednu tretinu z pokuty, táto sankcia sa bude považovať za uhradenú. Nový zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke prináša aj čiastočnú liberalizáciu trhu so stanicami technických a emisných kontrol.

RAST EKONOMIKY K 4 %

Rast slovenského hospodárstva v tomto roku zrýchli až k štyrom percentám. Podľa februárových odhadov analytikov komerčných bánk by totiž rast hrubého domáceho produktu mal dosiahnuť 3,9 %. Vyplýva to z prieskumu Národnej banky Slovenska medzi bankovými analytikmi. Oproti januáru sa tak ich odhad rastu ekonomiky na tento rok nezmenil. Analytici zároveň očakávajú zrýchlenie rastu cien. Kým koncoročná harmonizovaná inflácia v minulom roku dosiahla 1,4 %, pre koniec tohto roka sa odhaduje jej zrýchlenie na 2,1 %. Rast zamestnanosti by podľa aktuálnych odhadov bankových analytikov mal v tomto roku dosiahnuť 1,6 %, čo by malo znamenať pokles miery nezamestnanosti z vyše 8 % v roku 2017 na tohtoročných 7,3 %. Rast nominálnych miezd sa v tomto roku odhaduje na 4,8 %.

PRÍEMERNÁ NOMINÁLNA MESAČNÁ MZDA 1 041 EUR

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR dosiahla vo štvrtom kvartáli minulého roka 1.041 eur. Ako informoval Štatistický úrad SR, v porovnaní so štvrtým štvrtkom predchádzajúceho roka sa zvýšila o 5,2 %. Nižší prírastok spotrebiteľských cien v porovnaní s rastom nominálnej mzdy ovplyvnil vývoj reálnej mzdy, ktorá sa medziročne zvýšila o 3,3 %. Sezónne očistená priemerná mzda oproti 3. štvrtroku 2017 vzrástla o 1,1 %.

Najvyššia úroveň priemernej mesačnej mzdy bola v odvetvi informácie a komunikácia, a to 1 858 eur, nasledovali finančné a poisťovacie činnosti, kde dosiahla 1 733 eur a dodávka elektriny, plynu a pary so sumou 1 715 eur. V desiatich odvetviach bola mzda nižšia ako v priemere za hospodárstvo SR. Najnižšiu priemernú nominálnu mzdu mali zamestnanci v ubytovacích a stravovacích službách, konkrétne 632 eur.

R.Brázdovič, Sita, TASR, r

NÁHLA CHOROBA A NÁROK NA NÁHRADU PRÍJMU

OTÁZKA: Po odpracovaní 4 hodín z pracovnej zmeny som išiel na ošetrenie k lekárovi. Lekár mi vyznačil tento deň ako deň začiatku pracovnej neschopnosti. Mám za tento deň nárok na mzdu alebo náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti?

ODPOVEDÁ MGR. Alexandra MIČIETOVÁ, právnička Metodického pracoviska OZ KOVO v Prešove:

Dočasná pracovná neschopnosť sa začína dňom, v ktorom príslušný ošetrojúci lekár zistil chorobu podľa prílohy č. 1 k zákonu o sociálnom poistení, ktorá vyžaduje dočasnú pracovnú neschopnosť.

Ak sa zdravotná starostlivosť poskytuje zamestnancovi po odpracovaní jeho celej pracovnej zmeny, dočasná pracovná neschopnosť sa začína nasledujúcim kalendárnym dňom.

Ak príslušný ošetrojúci lekár rozhodol o dočasnej pracovnej neschopnosti osoby, vystaví potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti na predpísanom tlačíve a určí osobe liečebný režim.

To znamená, že ak sa stane zamestnanec počas jeho pracovnej zmeny dočasne práceneschopný a lekár vystaví potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti v tento deň, zamestnanec nemá nárok na náhradu príjmu za prvý deň dočasnej pracovnej neschopnosti, ale má nárok na mzdu za odpracovanú zmenu alebo jej časť.

Nárok na náhradu príjmu tak má od druhého dňa do tretieho dňa vo výške 25 % jeho denného vymeriavacieho základu, od štvrtého dňa do de-

siateho dňa vo výške 55 % jeho denného vymeriavacieho základu, teda za deväť dní, nie desať dní.

Ak však idete k lekárovi po odpracovaní celej zmeny a lekár vystaví potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti od ďalšieho dňa, zamestnanec má nárok na náhradu príjmu za desať dní od vzniku jeho dočasnej pracovnej neschopnosti (za prvé tri dni 25 %...). Zamestnanec má od nasledujúceho dňa nárok na nemocenské v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

DŮCHODCOVIA SI MÔŽU PRILEPŠIŤ

Priemerný starobný dôchodok dosahuje na Slovensku necelých 440 eur. Odchodom do penzie sa tak mnoho dôchodcov dostáva na hranicu chudoby. Aspoň čiastočne sa svoju situáciu môžu zlepšiť rôznymi výhodami a zľavami.

Už niekoľko rokov majú ľudia, ktorí odpracovali minimálne 30 rokov, nárok na minimálny dôchodok. Ľudia, ktorí po rokoch práce odchádzajú do dôchodku, však už zväčša nekoniačia na úradoch práce so žiadosťou o dávku v hmotnej núdzi. **Od januára prepočítava Sociálna poisťovňa dôchodky penzistom, ktorí odišli do dôchodku pred rokom 2004.** Niektorí už dostali rozhodnutia o tom, že im zvyšujú dôchodok paušálne o 25,50 eur iní budú rozhodnutia o zvýšení penzie, respektíve vyplácaní doterajšej sumy dôchodku dostávajú až do konca októbra s tým, že ak sa im suma dôchodku zvýši, dlžná suma im bude vyplatená späť od januára.

PRACUJÚCI DŮCHODCOVIA

Relatívne nízky dôchodok je zrejme aj častým dôvodom toho, že sa starobní dôchodcovia zamestnajú. Pracuje ich takmer 150 tisíc! Za odpracované roky navyše im potom Sociálna poisťovňa zvýši dôchodok. **„Sociálna poisťovňa je zo zákona povinná o zvýšení dôchodku rozhodnúť v lehote do 31. marca 2018. V tejto lehote bude pracujúcim poberateľom starobného dôchodku zaslané písomné rozhodnutie o zvýšení starobného dôchodku. Starobný dôchodok zvýši Sociálna poisťovňa automaticky, bez písomnej žiadosti dôchodcu,** od 1. 1. 2018 za obdobie dôchodkového poistenia, získaného od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, ak za toto obdobie dôchodok ešte zvýšený nebol. Pri automatickom zvýšení dôchod-

ku sa neprihliada na skutočnosť, či dôchodkové poistenie trvalo k 31. 12. 2017 alebo zaniklo ešte pred týmto dňom,“ vraví riaditeľ komunikačného odboru Sociálnej poisťovne Peter VIŠVÁDER.

Novinkou pre pracujúcich dôchodcov bude, že od júla 2018, ak zarobia za mesiac 200 eur, nebudú platiť odvody. „Od tohto termínu si dôchodcovia budú môcť vybrať jednu dohodu o pracovnej činnosti alebo dohodu o vykonaní práce bez platenia odvodov, ak zárobok z nej nepresiahne 200 eur mesačne. Týka sa to poberateľov starobného dôchodku, invalidného dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku alebo výsluhového dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku a dokonca aj poberateľov predčasných starobných dôchodkov,“ píše sa v stanovisku Sociálnej poisťovne.

VÝHODY A ZĽAVY

Dôchodcovia majú však nárok aj na viaceré výhody a zľavy, ktoré však nie sú automatické. **Môžu napríklad usporiť na miestnych daniach. O ich výške, ale aj o podmienkach, za akých ich získajú, sa dozvedia zo všeobecne záväzných nariadení jednotlivých miest a obcí.** Tie sú zverejnené na webových stránkach alebo sa na ne môžu spýtať osobne na príslušnom úrade alebo ich nájdú na vývesnej tabuli pred úradom. **Zľavy sa týkajú napríklad platenia daní z nehnuteľností, poplatku za psa či komunálny odpad.**

Penzisti, ktorí v domácnosti nežijú so zarábajúcim človekom, majú nárok na polovičnú zľavu z koncesionárskych poplatkov. Musia však predložiť potrebné doklady. **Ak je jeden z dôchodcov aj zdravotne postihnutou osobou, koncesionárske poplatky neplatí vôbec.** Musí však tiež predložiť potrebné doklady.

Už niekoľko rokov dôchodcom štát prispieva päťdesiatimi eurami na dovolenky. O pridelenie pobytu s dotáciou môže požiadať občan s trvalým pobytom na Slovensku, pričom musí ísť o poberateľa starobného, predčasného starobného alebo výsluhového dôchodku. To zdokladuje čestným vyhlásením o tom, že je poberateľom daného dôchodku a nepracuje.

af, hn poradňa

HLUK A REKONDIČNÉ POBYTY V ROKU 2018

Zamestnávateľ je povinný, v zmysle § 11 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia

pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania, zabezpečovať rekondičný pobyt zamestnancovi, ktorý vykonáva vybrané povolanie.**

Rekondičný pobyt je aj rehabilitáciou v súvislosti s prácou, ktorú zamestnávateľ zabezpečuje zamestnancovi prieběžne počas výkonu práce.

Na účel poskytovania rekondičného pobytu je podľa uvedeného zákona vybraným povolaním **povolanie, v ktorom sa vykonáva práca, zaradená orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej alebo štvrtej kategórie a rekondičný pobyt splní podmienku účelnosti z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia.**

Paragraf 11 ďalej, v odseku 3), taxatívne vymenúva faktory pracovného prostredia, ktorými - ak je zamestnanec exponovaný - nie je splnená podmienka účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia. Na krátke obdobie (od 1.1.2012 – 30.6.2013) bol do faktorov pracovného prostredia, pri ktorých nie je splnená podmienka účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia, zaradený aj hluk.

Zmena nastala novelou č. 154/2013 Z.z. platnou od 1.7.2013, ktorá hluk zo zoznamu faktorov pracovného prostredia, pri ktorých nie je splnená podmienka účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia, vyradila. Od uvedeného termínu sa začali počítať lehoty poskytovania rekondičných pobytov pri tomto faktore pracovného prostredia.

V zmysle zákona je na rekondičnom pobyte **povinný zúčastniť sa ten zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu, zaradenú do tretej kategórie a to počas najmenej piatich rokov, a zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu, zaradenú do štvrtej kategórie počas najmenej štyroch rokov. Nepretržitým vykonávaním práce je aj jej prerušenie na menej ako osem týždňov.**

Z uvedeného vyplýva, že **od 1.7.2018 (1.7.2013 + päť rokov) by mali zamestnávateľia zabezpečovať rekondičné pobyt** už aj pre zamestnancov, vykonávajúcich prácu zaradenú do tretej kategórie rizika z rizikového faktora hluk. Je preto potrebné, aby zástupcovia zamestnancov aktívne využívali svoje kompetencie spolurozhodovania pri organizácii rekondičných pobytov.

Rekondičný pobyt navrhne zamestnávateľ v spolupráci s lekárom pracovnej zdravotnej služby a po dohode so zástupcami zamestnancov, vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť, pričom zamestnávateľ vypracuje, v spolupráci s lekárom pracovnej zdravotnej služby, zoznam zamestnancov, ktorí vykonávajú vybrané povolania. **Aj tento zoznam musí byť vypracovaný po dohode so zástupcami zamestnancov, vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť.** Taktiež lekár pracovnej zdravotnej služby v spolupráci so zamestnávateľom a po dohode so zástupcami zamestnancov - vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť - vypracuje obsah rekondičného pobytu.

Spracovala: Ing. Tímea SZABOČOVÁ, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO, Bratislava

V KROPACHOCH SPOMÍNALI NA KOLEGU

Poslednú februárovú sobotu prežili v Kropachoch skvelú športovú atmosféru. 25 duelových zápasov, krásne športové momenty, ktoré v stovke prípadov skončili vytúženým gólom - to všetko zavŕšené bohatým hráčskym ocenením. K tomu 40 súťažiacich, úspešných v bohatej účastníckej tombole a jeden, úspešný v hráčskej tombole.

Toto spomienkovo-športové podujatie bolo venované Jurajovi ŠOLTÉSOVI, bývalému podpredsedovi ZO OZ KOVO pri SEZ Kropachy, ale tiež futbalistovi, trénerovi a manažerovi futbalového klubu FK Pokrok Kropachy, a tiež osobnosti mesta Kropachy, ocenej primátorom mesta. Atmosféru podujatia nám priblíži riaditeľ tohto podujatia a zároveň náš kolega kováč, JUDR. JÁN GABONAY.

V sobotu, 24. februára 2018, sme si v kruhu takmer 200 účastníkov pripomenuli v priestoroch Súkromnej spojenej školy SEZ Kropachy 9. výročie úmrtia Juraja ŠOLTÉSA. Spoločne sme spomínali na nezabudnuteľné chvíle, strávené po jeho boku. Juraj, ako podpredsa, futbalista, tréner a manažér futbalového klubu FK Pokrok Kropachy, za svojho života požíval úctu a priazeň širokého okolia. Pre Kropašanov bolo len prirodzeným vyústením Jurajovej športovej histórie, keď bol 20.09.2003 slávnostne primátorom mesta ocenený čestným uznaním za celoživotný prínos v práci s mládežou, ktoré bolo súčasťou ocenení pri príležitosti 90. výročia založenia organizovaného futbalu v Kropachoch. Juraj bol človek, ktorý sa nezmazateľne zapísal do kropašskej futbalovej histórie a svojou prácou zanechal niekoľko úspešných hráčskych generácií.

Mal blízko k ľuďom. Popri svojich každodenných starostiach, ktoré každý človek pozná zo svojho pracovného a rodinného života, si vždy našiel čas na iniciatívne zapojenie sa pri pomoci v riešení problémov, ktoré trápili ľudí v jeho okolí. Bol to skvelý odborár, perfektný otec a manžel, nezabudnuteľný priateľ i tréner, ktorý, žiaľ, musel odísť z nášho sveta skôr, ako by sa patrilo. Juraj síce fyzicky odišiel, no naďalej ľudí spája. Presvedčujúcim dôkazom bola skvelá atmosféra počas ostatného, 9. ročníka Memoriálu J. Šoltésa.

Jeho nezabudnuteľný život si pripomenuli všetci účastníci podujatia, ktorí mu v úvode športového dňa intenzívnym aplauzom vyslovili veľké uznanie. Celodenné podujatie otvoril úvodným výkopom Jurajov vnúčik Samko a potom deň nabral silný športový nádech.

Burácajúca tribúna, plná fanúšikov desiatich mužstiev, práve vďaka nemu prežila skvelý športový deň. Napäté herné momenty, o ktoré nebola núdza, dvíhali celé rodiny, priateľov a fanúšikov hráčov z lavíc. Slová úcty a uznania z hernej kvality hráčov potešili srdce nejdenného z nich.

Je skvelé, že takúto udalosť v Kropachoch máme - povedala mamička v náručí s maloletým synčekom,

no v budúcnosti možno nádejným hráčom. Za takmer desať hodín si našlo cestu za chrbát brankárov množstvo herných koncoviek. Padlo celkom sto gólov, tie často vyskúšali hlasivky účastníkov MJS sediacich na tribúne.

Podujatie poskytlo možnosť opäť sa stretnúť aj tým ľuďom, ktorí si už dnes užívajú svoj zaslúžený odpočinok na dôchodku, a zaspomínať si na jedinečné momenty strávené v Jurajovej blízkosti. Spomienky siahali veľakrát do dávnej minulosti, do zážitkov, ktoré prežívali ako súčasť SEZ-áckych kolektívov, ale i do športového života, ktorého neodmysliteľnou súčasťou bol ten, ktorému všetci v ten deň vzdali svoj hold - Juraj ŠOLTÉS.

Mužstvá tvorili hráči, s ktorými Juraj hrával futbal, kolegovia z práce, priatelia, ale aj tí, ktorí o spomienkach na Juraja len počuli. Títo všetci vytvorili spolu s divákmi, hosťami, sponzormi, organizátormi a Jurajovými blízkymi veľkú rodinu účastníkov deviateho ročníka MJS.

Jurajovi sa tak aj po rokoch naďalej darí v ľuďoch nachádzať a podnecovať dobro a priateľstvá nevyhnuté k spoločnej súdržnosti.

Ocenení boli všetci. Hráči cenami a diváci skvelými zážitkami. Popri tom bohatou tombolou potešili sponzori 40 prítomných. Každý hráč si domov popri vlastnom zážitku z hry odniesol medailu, mužstvá poháre, najmladší hráč (Frederik NEMČÍK, 18 rokov, mužstvo ZO OZ KOVO Prakovce) a najstarší hráč (Jozef VIŠŇOVSKÝ, 58 rokov, mužstvo Železnice Slovenskej republiky, prevádzka Poprad), ale tiež najúspešnejší strelec (František UHRÍN, mužstvo SEZ Kropachy, vsietil 9 gólov) a najúspešnejší brankár (Radoslav HLIPALA, mužstvo Šoltésovci, inkasoval 15 gólov). Ocenení boli tiež všetci štyria herní arbitri. Víťaz podujatia - mužstvo SEZ Kropachy, ktoré vsietilo 26 gólov a inkasovalo 9 gólov - si odnieslo popri zlatom pohári a medailách tiež Putovný pohár pre najúspešnejšie mužstvo. Cenu útechy pre posledné mužstvo získalo mužstvo Margecany, ktoré vsietilo 3 góly a inkasovalo 23 gólov. Všetky mužstvá obdržali diplom s vlastnou fotografiou. Ďakovné plakety sme rozdali sponzorom a pamätnú plaketu prevzala za pozostalú rodinu vdova Mária Šoltésová.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým, ktorí z pozície organizátorov dokázali pripraviť perfektné prostredie a priam ideálny priebeh. Rovnako chcem poďakovať rodine Juraja za pomoc a spoluprácu a vysloviť aj veľkú vďaka našim sponzorom.

UMIESTNENIE MUŽSTIEV:

1. SEZ Kropachy
2. Šoltésovci
3. ZO OZ KOVO Prakovce
4. Zlieváreň SEZ Kropachy
5. U.S.S. zušľachtovne a obalová vetva
6. ŽSR Poprad
7. Polícia - OO PZ Kropachy
8. Zinkoza
9. Hasma
10. Margecany

Ján GABONAY,
riaditeľ Memoriálu Juraja Šoltésa

KEĎ SOLIDARITA A SÚDRŽNOSŤ POMÁHAJÚ...

Dňa 23. marca 2018 usporiadala Základná organizácia OZ KOVO Oceliaren U.S.Steel Košice konferenciu. Táto konferencia však bola o trochu iná...

Začnem však od začiatku. Vo februári 2017 som stretol svojho kolegu, Michala ORAVCU, na Plastickej chirurgii v Košiciach, kde som bol tiež na drobnom ošetrení. Bol tam na lôžkovej časti, kde mu vyberali znamienka. Úsmev na tvári nemal, pretože čakal na výsledky a sám nevedel, aké budú, ale optimizmus a hlasná vrava ho nepopúšťali. Veď takto som ho aj poznal aj ja už pomaly 15 rokov z pracoviska na Oceliarni, kde bol zamestnaný. Samozrejme, reč prišla aj na to, že ma pred časom zvolili za predsedu Výboru ZO KOVO Oceliaren, a teda čo chcem robiť a čo budem robiť inak. Popri inom som spomenul, že sa budem snažiť - spolu s celým Výborom ZO - pokračovať v solidarite s nešťastnými postihnutými členmi našich odborov a budeme sa snažiť ím, aj ich rodine, pomáhať, ako vieme. Ani som nepamyslel nato, že to rozprávam človeku, ktorý čochvíľa túto pomoc bude potrebovať. O pár mesiacov neskôr, na oslave Dňa detí, ktorý naša ZO organizuje, mi vysvetľoval, že je chorý, má rakovinu kože a popisoval priebeh liečby injekciami Intron, ktorú vtedy absolvoval.

Zľava: Predsa odborov Peter Koval, obdarovaný Michal Oravec a Ing. Robert Tóth.

Pred vianocami - 21. 12. 2017 - mi zavola Juraj VARGA, predseda Rady odborov OZ KOVO U.S.Steel Košice, že sa za ním náš kolega - Michal ORAVEC - zastavil (na náš závod pre zablokovaný vstup pre chorobu prísť nemohol) a vysvetľoval mu, ako to s ním je a že liečba, ktorú absolvoval, mu nezabrala a lekárka mu povedala, nech si užije Vianoco, pretože môžu byť jeho posledné. Jedinou záchranou pre neho môže byť biologická liečba prípravkom Tafinlar. No jeho zdravotná poisťovňa mu túto liečbu nechcela preplatiť, tak predseda navrhol, či nepripravím a nerozbehnem finančnú zbierku na našom závode. Tak sme v rámci ZO OZ KOVO Oceliaren USSK - aj po oslovení vedenia závodu - rozbehli finančnú zbierku, v trvaní od 23.12.2017 do 23.2.2018. Oslovil som aj kolegov, predsedov ďalších kováckych základných organizácií v U.S.Steel Košice, či sa nechcu zapojiť. Výsledok, za ktorým všetkým prispievateľom ďakujem, bol pozoruhodný a zároveň príjemne prekvapujúci: **Na liečbu kolegu Michala ORAVCA sa podarilo vyzbierať 11. 916,50 eur!** Som rád, že aj v tomto prípade sa ukázalo, že my, odborári, sa vieme pre správnu vec spojiť a reálne pomôcť!

Zavola som Mišovi, či by mohol 23. marca tohto roku prísť na našu konferenciu. Tam mu bola suma odovzdaná a všetci prítomní mu podaním rúk popriali skoré uzdravenie. Mišo pre slzy veľa povedať nemohol, no predsa len niečo riekol: „**Som rád, že patrí k vám, odborárom a ďakujem - už aj kvôli vám budem bojovať ďalej!**“

Na záver zopár faktov: Liečba prípravkom Tafinlar - cena jednej dávky na mesiac je 4.680€ eur, odporúčaná liečba trvá 1 rok, plus vitamínové doplnky a doplnky na imunitu. Tento liek cielené pôsobí na bielkoviny, vytvorené zmeneným génom BRAF a spomaľuje alebo zastavuje vývoj rakoviny kože.

Poďakovanie patrí všetkým mojim kolegom aj z iných základných organizácií OZ KOVO v Rade odborov USSK, ktorí Michalovi na liečbu prispeli. Držíme Ti palce Michal!

Petek KOVAL
predsa ZO OZ KOVO Oceliaren USSK

25. ROKOV OZ KOVO – súťazte s nami!

V tomto roku si Odborový zväz KOVO pripomína 25. výročie svojho vzniku.

Pri tejto príležitosti sme sa rozhodli pripraviť pre vás, milí kováči, súťažný kvíz, ktorý sme odštartovali vo februárových Prioritách. Až do decembra 2018 budú v každom z vydaní Priorít zverejnené súťažné otázky, súvisiace so vznikom či pôsobením Odborového zväzu KOVO.

Vašou úlohou bude najneskôr do 25. dňa nasledujúceho mesiaca poslať správne odpovede - či už prostredníctvom sms správy, e-mailu alebo písomne na adresu našej redakcie. Každý mesiac potom vyžrebujeme jedného výhercu, ktorý od nás dostane

tričko s logom 25. rokov OZ KOVO a spomienkový predmet. **Všetci účastníci, ktorí správne odpovedia na naše otázky, budú zároveň zaradení do záverečného žrebovania o hodnotné ceny.** Toto žrebovanie sa uskutoční koncom decembra za prítomnosti podpredsedníčky

Rady OZ KOVO Moniky BENEDEKOVEJ, ktorá našu súťaž zastrešuje.

A O ČO SÚŤAŽÍME?

1.cena - kvalitný tablet;

2.cena – 1TB externý disk;

3.cena - 2200 mAh power banka (externá nabíjačka na mobily, tablety či PC).

Ak sa teda chcete zapojiť do našej súťaže, píšete na adre-

su: **Redakcia Priority, ČSA 25, 974 05 Banská Bystrica;** e-mailujte na: **fakova@ozkovo.sk** a sms-kujte na mobilné číslo: **0911 394 318.** To všetko do **25. dňa nasledujúceho mesiaca!**

Nezabudnite na heslo: 25. rokov OZ KOVO a tiež na Vaše meno, adresu či kontakt, na ktorom Vás zastihneme!

ODPOVEĎ NA 1. SÚŤAŽNÚ OTÁZKU: V minulom vydaní Priorít sme sa vás pýtali na dátum (stačil mesiac a rok) ustanovujúceho Zjazdu OZ KOVO v Piešťanoch, ktorý položil základy novodobej histórie samostatného Odborového zväzu KOVO na Slovensku.

Správna odpoveď: 3. apríla 1993. Tričko s logom 25. výročia OZ KOVO a spomienkové pero získava p. A. Páleníková z Čiernych Kľačian. Srdečne blahoželáme! Našu výherkyňu spolu s ostatnými autormi správnych odpovedí zároveň posúvame aj do záverečného – decembrového žrebovania o uvedené hodnotné ceny.

2. SÚŤAŽNÁ OTÁZKA: Kto bol zvolený za prvého predsedu OZ KOVO na Zjazde OZ KOVO v Piešťanoch v roku 1993?

Tešíme sa na Vaše odpovede, ktoré posielajte do 25. apríla a držíme Vám palce!

Krížovky s úsmevom

	skratka štátu Missouri	2. časť tajničky	mužské meno	otec (hypok.)	slovenský historik a geograf	uťším, zmiernim	Pýta sa sused suseda: - Pán doktor, ako to, že sa vám tak dobre darí? - To je jednoduché. Špecializoval som sa na liečenie svokier a keď sa to podarí, ... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky)
africký bocianovitý vták							
kopaním skyprím pôdu						ženské meno	Pomôcky: Bel, koto, marabu, El, Miao
Pomôcky: RNN, TPL, tamarak, GCR	ženské meno prudko hodia					skratka tympanu malá vod. elektrárň	odpratáva-lo, odstraňovalo
vďaka, vďačnosť (kniž.)					mužské meno vykásaš, vyžinaš		
rozhlasová spoločnosť Nikaraguy				krivá čiara rajčinová štava			
vzorec jedovodilka			náčrt pichol				
nebo						značka lantánu rozum, um	
napádam						vlastnil kovová látka	
	Adam (dom.) menšia štetka					hudobný nástroj Katarína (dom.)	
vykastovaný baran					kozací zaboriť, vryť		ostrovná republika
programovací jazyk				preteká (zastar.) napi sa po zjedení			
semitský boh		3. časť tajničky porážka v šachu				britské žel. dráhy zn. kilopondmetra	
ťažké trvanlivé drevo						a, po mardarsky skratka pre a iné	
časti, úseky						pestovaná záhrada, sad	
pociťovať						národnosť v Číne	

NA ZASMIATIE ...

Rozprávajú sa manželia.
Ona: „Preboha, to aký hrozný obraz visí v tej chodbe!“
On: „To je predsa zrkadlo, drahá!“

V noci v spálni hovorí muž svojej žene: „Ty čo sa toľko prehadzuješ?“
„Nemôžem spať...“
„Tak to sa nečuduj, zlo nikdy nespí!“

Manželský rozhovor: „Zlatko, hovorí sa, že muži reagujú len na prvú časť ženinej vety. Je to tak?“
„Nooo, asi áno.“
„Lebo som ti upiekla koláčik a nabúrala auto.“
„Čo si spravila?!“
„Upiekla som ti koláčik!“

Stretnú sa dvaja: „Čo robíš zajtra?“
„Idem si po okuliare.“
„A potom?“
„Potom uvidím...“

Dvaja sa rozprávajú: „Predstav si, moja žena si nechala urobiť v salóne krásy pleťovú masku z piešťanského bahna!“
„A pomohlo to?“
„Dva dni vyzerala dobre a potom to bahno opadlo.“

Koniec výtiek pred sviatkami! Čokoláda je predsa kakao, kakaovník je strom a strom je zelený. Záver - čokoláda je šalát!